

Hyvä Euroopan parlamentin jäsen,

Parlamentti äänestää heinäkuun alussa tekijänoikeusuudistuksesta. Suomalaisen tieteen ja tutkimuksen mahdollistajana ja puolestapuhujana CSC on vakavasti huolestunut ehdotetun uudistuksen sisällöstä ja sen vaikutuksista eurooppalaiseen datatalouteen, tieteeseen ja tutkimukseen. **Vetoamme, että Euroopan Parlamentti hylkäisi uudistuksen pohjaesityksen ja jatkaisi sen valmistelua erityisesti artikloiden 3, 11 ja 13 osalta.**

Uudistusesitys on sisällöltään monelta osin ongelmallinen ja sen seuraukset ovat ristiriidassa sekä sen omien, että koko digitaalisten sisämarkkinoiden (DSM) strategisten tavoitteiden kanssa. Erityisesti pyydämme kiinnittämään artiklakohtaisesti huomiota seuraaviin näkökohtiin:

Artikla 3: Tekstin ja datanlouhinta (TDM)

- Tekstin ja datanlouhinnan rajoittaminen ainoastaan akateemisille toimijoille tutkimuskäyttöön heikentää yritysten TKI-mahdollisuuksia ja siten Euroopan kilpailukykyä. Erityisesti eurooppalaisten dataan perustuvien pk-yritysten ja startup-yritysten toimintaedellytykset heikkenevät, ja muualla toimivien yritysten kilpailuetu suhteessa niihin kasvaa.
- EU:n datatalousaloite (Free flow of non-personal data¹) pyrkii datan vapaaseen liikkuvuuteen ja sisältää myös tekoälyn yhtenä keskeisenä tekijänä koko EU:n kilpailukyvyyn kannalta. Tekoälyn kouluttaminen vaatii koneellista tiedonlouhinta, jonka rajoittaminen tekijänoikeusdirektiivissä nyt esitetyllä tavalla on vakavasti ristiriidassa datatalouden tavoitteiden kanssa.
- Laaja poikkeus koneelliselle tekstin- ja tiedonlouhinnalle ei ole ristiriidassa tekijöiden etujen kanssa, kuten esimerkiksi Yhdysvalloissa käytössä oleva ns. *Fair use*² -doktriini osoittaa.

Artikla 11: Lehtijulkaisujen suoja digitaalisten käyttöjen osalta

Ehdotetussa muodossaan artikla 11 vaatisi luvan julkaisijalta kaikkien digitaalisten journalististen sisältöjen jakamiseen 20 vuoden ajan julkaisemisesta. Käytännössä tämä estäisi esimerkiksi uutislinkkien jakamisen sosiaalisessa mediassa, koska suoja koskisi kaikkea toimituksellista sisältöä otsikoista alkaen.

- Artikla estää tai vähintään huomattavasti vaikeuttaa tutkimusta, jossa käytetään lähteenä mitä tahansa sanoma- ja aikakauslehdissä julkaistua digitaalista materiaalia. Tällaisia aineistoja käytetään esimerkiksi politiikan, historian, journalistiikan, sosiologian, psykologian ja lingvistiikan tutkimuksissa.
- Vastaava laki Saksassa ja Espanjassa on todettu epäonnistuneeksi, sillä se on vaikeuttanut pääsyä uutisisältöihin, eikä se ole tuonut toimittajille oletettuja ansioita. Saksassa laki todettaneen oikeudessa pätemättömäksi.
- Useat ehdotuksen oletetut [hyötyjä](#)t vastustavat artiklaa.
- Artikla vaikeuttaa rikosten ja korruption vastaista [tutkivaa journalismia](#).
- Artikla kaventaa sananvapautta ja vaikeuttaa luotettavan tiedon saatavuutta.

¹ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-4227_en.htm

² https://en.wikipedia.org/wiki/Fair_use

- Artikla edesauttaa valemedian toimintaa, joka tuskin tulee käyttämään oikeuttaan rajoittaa sisältöjensä jakamista kustantajan lähioikeuksiin vedoten.
- Tiedonjakamiseen perustuvat start-up yritykset ja innovaatiot, esimerkiksi valemedian paljastamiseen pyrkivät hankkeet, kärsivät.
- Artikla on *Bernin yleissopimuksen*³, joka takaa artikkelien sitaattioikeuden sekä lehdistökatsausten vapauden, vastainen.

Artikla 13: Suojatun sisällön käyttö tietoyhteiskunnan palveluissa, joiden tarjoajat tallentavat suuria määriä palveluiden käyttäjien verkkoon lataamia teoksia ja muuta aineistoa ja tarjoavat pääsyn niihin

Toteutuessaan artikla loisi palveluntarjoajille velvoitteen valvoa etukäteen ja tarvittaessa poistaa käyttäjien palveluun lataamaa materiaalia tekijänoikeusrikkomusten karsimiseksi. Tämä koskisi kaikkia sisältöjä niiden muodosta riippumatta.

- Nykyisessä muodossaan artikla johtaisi sananvapauden kaventumiseen, koska automaattiset valvontaohjelmat eivät osaa tunnistaa tekijänoikeusrikkomuksia erikseen sallituista sisällöistä ja poikkeuksista, kuten parodioista, joten sensuroinnin kohteeksi joutuisi myös laillisia sisältöjä.
- Artikla on ristiriidassa komission avoimen tieteen ja tutkimuksen, sekä niihin perustuvien innovaatioiden, tavoitteiden⁴ kanssa.
- Artikla on ristiriidassa voimassaolevan EU-lainsäädännön kanssa (direktiivi sähköisestä kaupasta kieltää yleiset valvontavelvoitteet).
- Artiklan sisältöön on vaikuttanut vahvasti suurten musiikintuottajien ja heidän edustamiensa artistien sinänsä oikeutetut intressit. *Näiden intressien turvaaminen on mielestämme tärkeää, mutta se on kuitenkin mahdollista toteuttaa huomattavasti kevyemmällä toimenpiteillä, kuin käytännössä koko internetiin ladattavan materiaalin etukäteisvalvonnalla.*
- Itsenäisten sisällöntuottajien, myös muusikoiden, oikeudet vaarantuvat, jos ne joutuvat taistelemaan oikeuksistaan automaattisten valvontaohjelmien virheiden vuoksi.
- Valvontaohjelmien kalleus johtaa todennäköisesti monitoroinnin keskittymiseen muutamalle yhdysvaltalaiselle toimijalle, mikä vahvistaa niiden markkina-asemaa ja mahdollistaa eurooppalaisten kuluttajien entistä tarkemman profiloinnin ja seuraamisen.
- Sisällöntuotantoon perustuvat startup-yritykset menettävät toimintamahdollisuuksia ja rahoitusta Euroopassa.
- Artikla vaikeuttaa yhteisöllisyyteen ja jaettuun sisällöntuotantoon perustuvien toimijoiden, kuten Wikipedian ja avoimeen lähdekoodiin (Open Source) perustuvia hankkeita.
- Euroopan tuomioistuimen mukaan artikla 13 on ristiriidassa EU:n perusoikeuksien kanssa⁵.

Yllä mainittuihin näkökohtiin perustuen vetoamme Euroopan parlamentin jäseniin, jotta he katsoisivat parhaaksi hylätä nykyisen esityksen ja palauttaa sen jatkovalmisteluun, jotta uudistuksen nyt nähtävissä olevat valuvirheet saataisiin etukäteen korjattua. Uskomme, että kaikkien tahojen etujen mukaista on saada aikaan tarkoituksenmukainen, digitaaliaikakauden soveltuva ja EU:n komission

³ https://www.finlex.fi/fi/sopimukset/sopsteksti/1963/19630003/19630003_2

⁴ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/open-innovation-open-science-open-world-vision-europe>

⁵ Mm. Cambridgen yliopiston IPR-osaston Dr. Christina Angelopouloksen tammikuussa 2017 tekemän selvityksen mukaan.

strategisten linjausten kanssa yhdenmukainen tekijänoikeussäätely. Tekijänoikeuden tarkoitus on tukea tekijöitä, tutkimusta ja innovaatioita – ei varmistaa joidenkin yksittäisten teollisuudenalojen liiketoiminnallisia etuja.

Espoossa, 28.6.2018

CSC-Tieteen tietotekniikan keskus Oy

Kimmo Koski, toimitusjohtaja
kimmo.koski@csc.fi

Irina Kupiainen, ohjelmajohtaja
irina.kupiainen@csc.fi